

Modern Çağın Getirdiği Sorunlara Bir Çözüm Önerisi Olarak Beden Eğitimi Dersi: Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye’deki Okulların Karşılaştırması

Hatice YILDIRIM¹, Atilla PULUR², Ebru Olcay KARABULUT³

¹MEB, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0003-4701-6475>

²Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0003-2022-3300>

³Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0002-6086-5255>

Email: htcyld20@gmail.com , pulur@gazi.edu.tr , ebolka@hotmail.com

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 28.04.2024 - Kabul: 10.06.2024)

Özet

Bu araştırmanın amacı Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Türkiye’deki okulların programlarında yer alan derslerden beden eğitimi derslerini bazı değişkenler bakımından (öğretim programı, öğretim süresi, beden eğitimi öğretmenleri, ders dışı fiziksel aktiviteler ve projeler) inceleyerek, bu alanlarda karşılaştırmalı bilgiler sunmaktır. Araştırmada karşılaştırmalı araştırma deseni benimsenmiştir. Araştırma verileri, doküman incelemesi yöntemi ile toplanılmıştır. ABD ve Türkiye’deki okullarda beden eğitimi derslerine ilişkin veriler, bu ülkelerin beden eğitimi derslerine ilişkin kitap, makale, müfredat/program yönergeleri, resmi belgeler, yıllık raporlar, kurumların yazılı yönerge ve genelgesi, kurumsal web sitelerinden elde edilmiştir. Elde edilen veriler, belirlenen amaç doğrultusunda incelenmiş ve temalar oluşturulmuştur. Bulgular temaların altında sunulmuştur, karşılaştırmalı şekilde benzerlik ve farklılıklar analiz edilmiş, tespit edilmiş, tablo haline getirilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda; beden eğitimi derslerinin ABD'deki okullarda eyaletlere göre farklılıklar gösterdiği, Türkiye'deki okullarda ise standart bir yapıda olduğu, bölgelere göre farklılıklar göstermediği tespit edilmiştir. Beden eğitimi dersi öğretim programı, öğretim süresi, beden eğitimi öğretmenleri, ders dışı fiziksel aktiviteler ve projeler temalarında her iki ülkede benzerliklerin yanı sıra farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Amerika Birleşik Devletleri; Türkiye; Beden Eğitimi Dersi; Karşılaştırma

Physical Education Lesson as a Solution to the Problems of the Modern Age: A Comparison of Schools in the United States of America and Turkey

Abstract

This research paper has the objectives to examine physical education lessons at schools in the United States of America (USA) and Turkey in terms of some factors (curriculum, taught time, physical education teachers, extracurricular physical activities and projects) and to present comparative information in these areas. A comparative research design was adopted in the research. The research data were collected through document analysis method. The data on the physical education lessons at schools in the USA and Turkey were collected from books, articles, curriculum guidelines, official documents, annual reports, official guidelines and circulars, and institutional websites. The data obtained were analyzed in line with the relevant purposes and themes were emerged. The results were presented under five themes. Similarities and differences have been analyzed, revealed, tabulated and interpreted comparatively. As a result of the research, it has been determined that physical education lessons have shown differences according to the states at schools in the USA, whereas they have a standardized structure at schools in Turkey and have not shown differences according to regions. In the themes of physical education curriculum, taught time, physical education teachers, extracurricular physical activities and projects, it has been determined that there were similarities as well as differences in both countries.

Keywords: United States of America; Turkey; Physical Education Lesson; Comparison

Giriş

Okullar öğrencilerin sadece akademik alanda başarı elde etmek için gittikleri yerler değil aynı zamanda sosyal, duygusal, fiziksel ve zihinsel alanlarda öğrencilerin bütüncül gelişimine katkı sağlayan ortamlardır (OECD, 2019). Çağdaş eğitim anlayışına göre, eğitimin hedefleri, bireyin tüm yönleriyle eğitimi ile gerçekleştirilebilmektedir. Bu nedenle beden eğitimi dersleri, eğitimin önemli bir parçasıdır (Tamer ve Pulur, 2001: 50-51).

“Beden eğitimi, kişinin fiziksel hareketlere katılmak suretiyle davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitiminin amaçlarına uygun (bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel) değişme meydana getirme sürecidir” (Tamer ve Pulur, 2001: 41). Beden eğitimi dersleri, anaokulundan 12. sınıfa kadar öğrencilere sağlıklı ve aktif yaşam için gerekli olan motor becerileri, bilgileri ve davranışları geliştiren iyi planlanmış, sıralı, standartlara dayalı ve tematik fiziksel aktivite deneyimleri sunmayı amaçlar (Sientop ve van der Mars, 2022: 86). Öğrencilerin gelecekteki yaşam tarzına ve sportif fiziksel aktivitelere katılımının gerekli öncülleri olan temel hareket becerilerinin ve fiziksel yeterliliklerinin gelişimine belirgin katkılar sağlamaktadır (Bailey, 2006).

Araştırmacılar okul müfredatında beden eğitimi dersinin varlığını ve önemini, amaçları aracılığıyla açıklamışlardır. Hetherington beden eğitimi dersinin bedensel eğitim, psikomotor eğitim, karakter eğitimi ve bilişsel eğitim olmak üzere dört alanda etkili olduğunu ifade etmiştir. Bucher ise bu dört alana paralel olarak motor gelişim, fiziksel gelişim, zihinsel gelişim, sosyal gelişim olmak üzere dört amaç belirlemiştir. Günümüze kadar bu amaçlar geçerliliğini korumuş olup, dört amaç etrafında düzenlenen ders planları, okulların beden eğitimi müfredatında hızla standart haline gelmiştir (Sientop ve van der Mars, 2022: 75). Beden eğitimi dersi, gençlerin fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel olmak üzere dört alanda gelişimine katkıda bulunma potansiyeline sahiptir (Bailey, 2006; Bailey vd., 2009). Beden eğitimi dersi sağlıklı bir yaşam için gereken bilgi, beceri, tutum ve davranışları da geliştirmenin etkili bir yoludur.

Dünya Sağlık Örgütü'nün yapmış olduğu araştırmaların sonuçları, insan yaşamını tehdit eden, modern çağın önemli sorunlarından olan obeziteye ve yetersiz fiziksel aktiviteye (WHO, 2018; WHO, 2022) işaret etmektedir. Obezite, birçok hastalık için temel risk faktörü oluşturmaktadır. Erken müdahale ederek ve müdahaleleri yaşam boyunca sürdürerek obeziteyi, yetersiz beslenmeyi ve fiziksel hareketsizliği önlemek ve kontrol etmek için yaşam boyu bir yaklaşım benimsemenin önemi, çeşitli uluslararası stratejiler tarafından desteklenmektedir (WHO, 2022). Bu yaklaşım beden eğitimi dersinin ve fiziksel okuryazarlığın önemine işaret etmektedir. Okullarda beden eğitimi dersleri tüm öğrencilere yaşam boyu fiziksel aktivite ve spora katılım için gerekli beceri, tutum, değer, bilgi ve anlayışı kazandırmanın en etkili ve kapsayıcı yoludur. Tüm öğrencilerin güvenli, etkili ve verimli bir şekilde hareket etmeyi anlayabilmesi ve yapabilmesi için fiziksel yeterliliği geliştirerek fiziksel okuryazarlığın temelini oluşturmaktadır (ICSSPE, 2012). Dünya Sağlık Örgütü, çocukluklar ve ergenlerde obezite ve yetersiz fiziksel aktiviteyle mücadele etme ve önlemede uygulanacak müdahale ve stratejilerde okullara odaklanarak beden eğitimi derslerinin önemine dikkat çekmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü, obeziteyle mücadele etmek ve önlemede kullanılacak çocukluk (1-10 yaş) ve ergenlik (10-19 yaş) dönemi için müdahaleler ve stratejiler sunmaktadır. Stratejilerin çoğu, beslenme ve beden eğitimi derslerini müfredata dahil etmek gibi bireyleri, sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivite davranışlarını benimsemeye teşvik edecek eğitim

sağlamaya ve daha sağlıklı okul ortamları oluşturmaya yöneliktir. Bu yaş grubunu hedef alan müdahaleler için temel ortam olarak okullara odaklanılmaktadır. Beden eğitimi derslerinde verimliliği artıracak yeterli tesislerin olması ve tüm öğrencileri kapsayacak fiziksel aktiviteyi destekleyip, teşvik edecek okul programlarının uygulanması tavsiye edilmektedir (WHO, 2022). Dünya çapında gençlerin fiziksel olarak yeterince aktif olmaması ve bu durumun gençlerin sağlıkları için bir risk oluşturması önemli bir sorundur. Bu soruna çözüm olarak fiziksel okuryazarlığı geliştiren beden eğitimi derslerinin artırılması önerilmektedir (WHO, 2018).

Alanyazın incelendiğinde, fiziksel okuryazarlık kavramının ABD beden eğitimi müfredatında ön plana çıktığı görülmektedir. ABD okullarında uygulanan beden eğitimi programının temel misyonu, fiziksel okuryazar bireyler yetiştirmek, tüm öğrencileri fiziksel aktiviteyi günlük yaşamlarının ayrılmaz bir parçası haline getirmek için gereken tutum, bilgi ve becerilerle donatmaktır (Siedentop ve van der Mars, 2022: 86). ABD K-12 Ulusal Beden Eğitimi Standartlarının amacı, yaşam boyu sağlıklı fiziksel aktivite katılımı için gereken bilgi, beceri ve özgüvene sahip, fiziksel okuryazar bireyler yetiştirmektir.

Yukarıda belirtilen açıklamalardan hareketle bu araştırmanın amacı, Türkiye’deki ve ABD’deki okulların programlarında yer alan beden eğitimi derslerini, öğretim programları, öğretim süreleri, beden eğitimi öğretmenleri, ders dışı fiziksel aktiviteler ve projeler olmak üzere beş alanda incelemek ve bu alanlarda karşılaştırmalı bilgiler sunmaktır.

Materyal ve Yöntem

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ABD ve Türkiye’deki okulların programlarında yer alan derslerden beden eğitimi derslerini bazı değişkenler bakımından (öğretim programı, öğretim süresi, beden eğitimi öğretmenleri, ders dışı aktiviteler ve projeler) inceleyerek, bu alanlarda karşılaştırmalı bilgiler sunmaktır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada karşılaştırmalı araştırma deseni benimsenmiştir. Araştırmanın örneklemini belirlerken beden eğitimi dersleri ile fiziksel okuryazar bireyler yetiştirmeyi hedefleyen ülkeleri dahil etmek amaçlanmıştır. Bu nedenle ABD ve Türkiye, nitel çalışmada amaçlı örnekleme yöntemine dayalı olarak seçilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma verilerine, doküman incelemesi yöntemi ile ulaşılmıştır. Araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsayan doküman incelemesi, tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi farklı veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 189).

Veri toplamanın ilk aşamasında, araştırmanın amacı doğrultusunda gerekli dokümanlara ulaşılmıştır. Bu doğrultuda, nitel veri kaynağı olarak ABD ve Türkiye’nin beden eğitimi ders müfredatları, ders öğretim süreleri, beden eğitimi öğretmenleri, ders dışı fiziksel etkinlikler ve projeler ile ilgili verilerden yararlanılmıştır. ABD ve Türkiye’deki okullarda beden eğitimi derslerine ilişkin kitap, makale, müfredat/program yönergeleri, resmi belgeler, yıllık raporlar, kurumların yazılı yönerge ve genelgeleri, kurumsal web siteleri veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Ulaşılan dokümanların özgünlüğü (orijinalliği) için araştırma soruları ile

ilişkili, birincil kaynaktan elde edilen, ilgili kurum ya da kurumlar tarafından geliştirilen veriler araştırmaya dahil edilmiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler, belirlenen amaç ve araştırma soruları doğrultusunda incelenmiştir ve temalar oluşturulmuştur. Bulgular temaların altında betimsel bir şekilde sunulmuş, karşılaştırmalı şekilde benzerlik ve farklılıklar tespit edilmiş, tablo haline getirilmiş ve yorumlanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde ABD ve Türkiye’deki okullarda beden eğitimi derslerine ilişkin bulgular beş tema altında sunulmuştur.

Tema 1. ABD ve Türkiye’deki Okullarda Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı

Bu tema ABD ve Türkiye’deki okullarda beden eğitimi dersi öğretim programlarının dört boyutuna (amaç, içerik, süreç ve ölçme-değerlendirme) ilişkin karşılaştırmalı bilgiler içermekte olup, Tablo 1’deki bulgular ortaya çıkmaktadır.

Tablo 1: Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı

	ABD	Türkiye
Amaçlar	Fiziksel okuryazarlık, psikomotor, bilişsel, sosyal, duyuşsal gelişim	Sporu yaşam biçimi haline getirecek unsurların gelişimi, psikomotor, bilişsel, sosyal, duyuşsal gelişim
İçerik	K-12 Beden Eğitimi Ulusal Standartları ve öğrenme çıktıları	İlkokullarda 8 öğrenme çıktısı, ortaokullarda 8 öğrenme çıktısı, liselerde 12 öğrenme çıktısı
Süreç	<p><i>Öğretim modelleri:</i> Beceri temaları modeli, sağlığı optimize eden beden eğitimi, bilişsel beden eğitimi, kişisel ve sosyal sorumluluk eğitimi, spor eğitimi, oyun tabanlı model, macera eğitimi ve eklettik öğretim</p> <p><i>Öğretim stratejileri:</i> Öğrenci öğrenimine ilişkin beklentiler, sınıf organizasyonu, ders tasarımı, öğrenim süresi, katılımı maksimuma çıkartmak, öğretim stilleri, öğretmenlik tutkusu, başarı oranı, öğretmen geribildirimi ve teknoloji kullanımına yönelik stratejiler</p>	<p><i>Öğretim modelleri:</i> Doğrudan öğretim modeli, bireyselleştirilmiş öğretim modeli, iş birliğine dayanan öğretim modeli, spor eğitimi, akran, araştırma, taktik oyun, kişisel ve sosyal sorumluluk modeli</p> <p><i>Öğretim stratejileri:</i> Sunuş, buluş vd.</p> <p><i>Yöntemler/Stiller:</i> Komut, alıştırma, eşli çalışma, kendini denetleme, katılım, yönlendirilmiş buluş, problem çözme, öğrencinin tasarımı, öğrencinin başlatması, kendi kendine öğrenme</p>
Ölçme-Değerlendirme	BMI, PE metrikleri, SOFIT, öğretim/ders uygulama yönergeleri, fitness değerlendirme uygulamaları durum raporu, ön değerlendirmeler, ön testler, öğretmen gözlemleri, çalışma yapıkları, yazılı testler, beceri testleri, aktivite günlükleri, kazanım değerlendirmeleri, kontrol listeleri,	Çalışma yapırağı, performans dayalı değerlendirme, kavram haritaları, biçimlendirici değerlendirme amaçlı kullanılabilen hızlı teknikler, dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu, ürün dosyası, kontrol listesi, öz, akran ve grup değerlendirme, tutum ölçekleri, fiziksel

derecelendirme ölçekleri, rubrikler	uygunluk testleri, beceri testleri
-------------------------------------	------------------------------------

Öğretim programları, dersin genel amaçlarını; bu amaçlar doğrultusunda öğrencilerin ulaşmaları hedeflenen tutum, bilgi ve becerileri ifade eden öğrenme çıktılarını; öğrenme çıktılarının öğrencilere aktarılması sürecinde kullanılacak öğretim yöntem, teknik, stratejilerini ve değerlendirmeye ilişkin açıklama, yönlendirme, uyarıları kapsamaktadır (MEB, 2023-a). Farklı ülkeler öğretim programlarını, ayrıntılı planlamalarla, öğrencilerin her sınıf seviyesinde belirlenen hedeflere ulaşmaları için belirli amaçlar, değerler, ders içeriği ve standartlar etrafında yapılandırmaktadır (Oh ve Graber., 2016). ABD ve Türkiye’deki okullarda beden eğitimi dersi öğretim programları dört temel unsur olan amaç, içerik, süreç ve ölçme-değerlendirme bakımından incelenmektedir.

1.1.Öğretim Programı Amaçları

ABD eğitim sistemi yerel yapıdadır. Okulların fiili işleyişi genellikle yerel okul sistemlerinin sorumluluğundadır. Okul bölgeleri, okulların yerel kontrolünün gerçekleştirileceği sistemi sağlar. Okulların lokasyonu ve büyüklüğünden, sunulan eğitim programı ve hizmet türleri ve yerel olarak sağlanacak mali desteğin miktarından büyük ölçüde okul bölgeleri sorumludur. Okulların finansmanı ve müfredat ile ilgili kararları okul bölgelerinin iradesindedir. ABD’de büyük çoğunluğu mali açıdan bağımsız olan çok sayıda okul bölgesi, okullara, öğretmenlere, genel olarak eğitime ve müfredata ayrılan kaynaklara ilişkin kararlar almaktadır (Goldin, 1999). Beden eğitimi dersleri eyaletlere göre değişmekte olup büyük ölçüde yerel, eyalet politikaları tarafından yönlendirilmektedir (Kirk, 2010, akt. Ressler vd, 2016). Beden eğitimi ders müfredatı öğrencilere aktif yaşam, fiziksel uygunluk, sportmenlik, öz yeterlilik ve duygusal zeka alanlarında motor becerileri, bilgi ve davranışları geliştirmek üzere tasarlanmıştır (SHAPE America-d, 2023).

ABD okullarında uygulanan beden eğitimi programının temel misyonu, tüm öğrencileri, fiziksel aktiviteyi günlük yaşamlarının bir parçası haline getirmek için gereken tutum, bilgi ve becerilerle donatmaktır (Siedentop ve van der Mars, 2022: 86). 1990’larda SHAPE America’nın (Society of Health and Physical Educators) öncü kuruluşu AAHPERD (American Alliance For Health, Physical Education, Recreation and Dance), beden eğitimi dersi için ulusal amaçları ve ulusal standartları geliştirmiştir. ABD’deki okullarda beden eğitimi dersinin amacı, yaşam boyu sağlıklı fiziksel aktiviteye kesintisiz katılım için gereken bilgi, beceri ve özgüvene sahip olan fiziksel okuryazar bireyler yetiştirmektir. Shape America’ya göre yaşam boyu sağlıklı fiziksel aktiviteyi sürdüren fiziksel okuryazar bir birey, çeşitli fiziksel aktivitelere katılmak için gerekli becerileri, fiziksel aktivitelere katılmanın olası sonuçlarını ve faydalarını öğrenmiş, düzenli olarak fiziksel aktiviteye katılan, fiziksel olarak formda ve fiziksel aktiviteye ve bunun sağlıklı bir yaşam tarzına katkılarına değer veren kişidir (SHAPE America, 2013).

Türkiye’de “öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak” (MEB, 2018-a/b/c) ilgili genel müdürlüklerin koordinatörlüğünde oluşturulan komisyonlarca hazırlanarak, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı incelenip ve uygulamaya konulmaktadır (MEB, 2023-a). İlkokul programlarında yer alan derslerden Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretim programının amacı; “öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler yolu ile hayatları boyunca kullanacakları temel hareketler, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte bunlarla ilişkili hayat becerilerini ve değerleri geliştirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlanmalarını sağlamaktır” (MEB, 2018-a). Ortaokul

programlarında yer alan derslerden Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programının amacı; “öğrencilerin hayatları boyunca kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte öz yönetim becerileri, sosyal becerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki öğrenim düzeyine hazırlanmalarıdır” (MEB, 2018-b). Lise programlarında yer alan derslerden Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programının amacı; “öğrencilerin fiziksel aktiviteler aracılığıyla psikomotor, bilişsel, duyuşsal ve sosyal alanda gelişimine, sosyal yaşantısının içinde sporu hayat tarzı hâline getirmesine, okul dışı serbest zamanlarını kültürel ve sportif etkinliklerle değerlendirmesine katkıda bulunmaktır” (MEB, 2018-c).

1.2.Öğretim Programı İçeriği

SHAPE America, öğrencilerin farklı sınıf seviyelerinde neleri bilmeleri ve yapabilmeleri gerektiğini belirten öğrenme çıktılarının yanı sıra ulusal standartlar geliştirmiştir (Siedentop ve van der Mars, 2022: 81-93). SHAPE America K-12 Beden Eğitimi Ulusal Standartları ve öğrenme çıktıları, bir öğrencinin oldukça etkili bir beden eğitimi programı sonucunda ne bilmesi ve yapabilmesi gerektiğini tanımlamaktadır. Ülke çapındaki eyaletler ve yerel okul bölgeleri, mevcut tasarımı, standartları ve müfredatı geliştirmek veya revize etmek için Ulusal Standartları kullanmaktadır. ABD okullarındaki beden eğitimi dersi programlarının temelini oluşturan K-12 Beden Eğitimi Ulusal Standartları şöyledir: 1) Fiziksel olarak okuyazar olan birey, çeşitli hareket modellerinde ve motor becerilerde yeterlilik gösterir. 2) Fiziksel okuyazar birey, hareket ve performansla ilgili kavram, ilke, strateji ve taktik bilgileri uygular. 3) Fiziksel okuyazar birey, sağlığı artırıcı düzeyde fiziksel aktivite ve kondisyon elde etmek ve sürdürmek için gerekli bilgi ve becerileri gösterir. 4) Fiziksel okuyazar birey, kendine ve başkalarına saygı duyan, bireysel ve sosyal sorumlu davranışlar sergiler. 5) Fiziksel okuyazar birey, fiziksel aktivitenin sağlık, keyif, mücadele, kendini ifade etme ve/veya sosyal etkileşim açısından değerinin farkındadır (SHAPE America, 2013).

ABD’ deki okullarda beden eğitimi ders programlarının temelini oluşturan K-12 Beden Eğitimi öğrenme çıktıları her kademedede şöyledir: *İlkokul Kademesi (Anaokulu - 5. sınıf):* 1) Lokomotor beceriler, denge becerileri, el becerileri. 2) Hareket kavramları. 3) Fiziksel aktivite bilgisi, fiziksel aktivite ile meşgul olma, fitness bilgisi, değerlendirme ve program planlama, beslenme. 4) Kişisel sorumluluk, görüşleri kabul etme, başkalarıyla çalışma, kurallar ve nezaket kuralları, güvenlik. 5) Sağlık, mücadele etme, kendini ifade etme ve keyif alma, sosyal etkileşim.

Ortaokul Kademesi (6 - 8. Sınıf): 1) Dans ve ritm, oyunlar ve spor branşları, açık hava etkinlikleri, su sporları, bireysel performans aktiviteleri. 2) Hareket kavramları. 3) Fiziksel aktivite bilgisi, fiziksel aktivite ile meşgul olma, fitness bilgisi, değerlendirme ve program planlama, beslenme, stres yönetimi. 4) Kişisel sorumluluk, görüşleri kabul etme, başkalarıyla çalışma, kurallar ve nezaket kuralları, güvenlik. 5) Sağlık, mücadele etme, kendini ifade etme ve keyif alma, sosyal etkileşim.

Lise Kademesi (9 - 12. Sınıf): 1) Yaşam boyu aktiviteler, dans ve ritm, fitness aktiviteleri. 2) Hareket bilgisi, kavramları, ilkeleri. 3) Fiziksel aktivite bilgisi, fiziksel aktivite ile meşgul olma, fitness bilgisi, değerlendirme ve program planlama, beslenme, stres yönetimi. 4) Kişisel sorumluluk, başkalarıyla çalışma, kurallar ve nezaket kuralları, güvenlik. 5) Sağlık, azim, kendini ifade etme ve keyif alma, sosyal etkileşim (SHAPE America, 2013).

Türkiye’ de Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları, farklı sınıf düzeyindeki öğrencilerin eğitim öncelikleri ve gelişim ihtiyaçları doğrultusunda hareket yetkinliği ve aktif ve sağlıklı

hayat olmak üzere iki temel gelişim ve öğrenme alanı üzerine tasarlanmıştır (MEB, 2018-a/b/c). Beden eğitimi dersleri her kademede farklı ders isimleri ile okulların programlarında yer almaktadır. İlkokullarda Beden Eğitimi ve Oyun dersi, ilkokul 1-4. sınıflarda okuyan öğrencilerin oyun oynamalarına, fiziki etkinliklere katılmalarına ve bu süreçlerde sosyal, duygusal, bedensel, zihinsel ve kişisel becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak eğitim süreçlerini içermektedir. Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretim programının amaçları doğrultusunda, Beden Eğitimi ve Oyun dersini alan öğrencilerde hedeflenen öğrenme çıktıları şöyledir: 1) “Temel ve birleştirilmiş hareket becerilerini, basit kurallı oyun ve fiziki etkinliklerde etkili ve öz güvenle kullanır. Hareket becerileri ile ilgili kavramları kullanır. 2) Oyun ve hareket stratejilerini ve taktiklerini kullanır. 3) Sağlıklı olmak ve fiziksel uygunluğunu geliştirmek için oyun ve fiziki etkinlik kavramlarıyla ilkelerini açıklar ve bunları uygular. 4) Sağlıklı olmak ve fiziksel uygunluğunu geliştirmek için oyun ve fiziki etkinliklere istekle düzenli olarak katılır. 5) Beden Eğitimi ve Oyun dersinde, kültürel birikimimiz ve değerlerimizle ilgili aşağıdaki amaçlara ulaşılır. 5) Kültürümüze ve başka kültürlerle ait geleneksel oyunlar ile dansları tanır ve uygular. 6) Bayram, kutlama ve törenlere isteyerek katılır. 7) Oyun ve fiziki etkinliklerde kendini tanıma, bireysel sorumluluk, kendine güven ve zaman yönetimi becerilerini geliştirir. 8) Oyun ve fiziki etkinliklerde iletişim becerileri, iş birliği, adil oyun (fair play), sosyal sorumluluk, liderlik, doğaya duyarlılık ve farklılıklara saygı özelliklerini geliştirir” (MEB, 2018-a).

Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor dersi 5-8. sınıflarda okuyan öğrencilerin spora ve fiziksel etkinliklere katılmalarına ve bu süreçlerde sosyal, duygusal, zihinsel ve bedensel becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak eğitim süreçlerini içermektedir. Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programının amaçları doğrultusunda, Beden Eğitimi ve Spor dersini alan öğrencilerde hedeflenen program çıktıları şöyledir: 1) “Çeşitli fiziksel etkinliklere ve sporlara özgü hareket becerilerini geliştirir. 2) Hareket kavramlarını ve ilkelerini, çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır. 3)Hareket stratejilerini ve taktiklerini, çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır. 4)Sağlıklı hayatla ilgili fiziksel etkinlik ve spor kavramlarıyla ilkelerini açıklar. 5)Sağlıklı olmak, sağlığını geliştirmek için fiziksel etkinliklere ve sporlara düzenli olarak katılır. 6) Beden eğitimi ve sporla ilgili kültürel birikim ve değerlerimizi kavrar. 7) Beden eğitimi ve spor yoluyla öz yönetim becerilerini geliştirir. 8) Beden eğitimi ve spor yoluyla iletişim becerileri, iş birliği, adil oyun (fair play), sosyal sorumluluk, liderlik, doğaya duyarlılık ve farklılıklara saygı özelliklerini geliştirir” (MEB, 2018-b).

Liselerde Beden Eğitimi ve Spor dersi; öğrencilerin fiziksel aktiviteler aracılığıyla psikomotor, sosyal, duyuşsal ve bilişsel alanda gelişimlerine, okul dışı serbest zamanlarını kültürel ve sportif etkinliklerle değerlendirmesine, sporu hayat tarzı hâline getirmesine katkıda bulunmaktadır. Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programının amaçları doğrultusunda, Beden Eğitimi ve Spor dersini alan öğrencilerde hedeflenen öğrenme çıktıları şöyledir: 1) “Dünyada ve Türkiye’de sporun tarihsel gelişimi hakkında bilgi sahibi olması. 2) Fiziksel etkinliklere katılım yoluyla hareket, bilgi ve becerilerini geliştirmesi ve bu becerileri alışkanlık hâline getirmesi. 3) Türk spor tarihinde başarılı olmuş sporcuları tanıması. 4) Sportif etkinlikler yoluyla spor kültürü edinmesi, spora özgü kuralları, bilgi ve becerileri uygulayabilmesi ve bu becerileri yaşantısında olumlu olarak kullanabilmesi. 5) Engellilerin ve özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin bedensel, sosyal ve ruhsal olarak gelişmesinde sportif etkinliklerin rolünü ve önemini kavraması. 6) Millî bayramların ve kurtuluş günlerinin anlamını, önemini kavraması ve bu kutlamalara katılmaya gönüllü olması. 7) Atatürk’ün ve

Türk düşünürlerinin beden eğitimi ve spor ile ilgili düşüncelerini özümsemesi. 8) Spor organizasyonlarına katılım yoluyla spor bilinci gelişmiş sosyal bireyler olarak yetişmesi. 9) Düzenli etkin katılım ile sağlığı güçlendirici bilgi ve becerileri hayatında ve kişisel gelişiminde kullanabilmesi. 10) Beden ve ruh sağlığını olumsuz etkileyen alışkanlık ve bağımlılıklardan uzak durması. 11) Başkalarının varlığını da kabul ederek onlara karşı her zaman dürüst, saygılı “adil oyun (fair play)” davranışta bulunması ve bunu alışkanlık hâline getirmesi. 12) Spor alanında faaliyet gösteren meslek grupları hakkında bilgi sahibi olması amaçlanmaktadır” (MEB, 2018-c).

1.3.Öğrenme-Öğretme Süreci

ABD’de beden eğitimi dersinde ulusal standartların olması, öğrencilerin öğrenme kazanımlarına ulaşmalarını sağlamak için yeterli değildir. Bir beden eğitimi programının bu standartlarla uygun hale getirilmesinde öğretim modelleri önemli bir yer tutar. Beden eğitimi dersi öğretim modelleri, doğrudan öğretim (düz anlatım), bireyselleştirilmiş öğretim sistemi, işbirlikçi öğrenme, spor eğitimi, akran eğitimi, araştırma eğitimi, taktik oyunlar, kişisel ve sosyal sorumluluk öğretimidir (Metzler ve Colquitt, 2021: 165-398). ABD Ulusal Beden Eğitimi Öğretim Programı öğretim modelleri; beceri temaları modeli, sağlığı optimize edici beden eğitimi (HOPE), bilişsel beden eğitimi, kişisel ve sosyal sorumluluk eğitimi, spor eğitimi, spor oyunlarının eğitimi için oyun tabanlı model, macera eğitimi ve eklettik öğretim programıdır (Siedentop vd, 2022: 95-112). SHAPE America’ nın önermiş olduğu beden eğitimi öğretmenlerinin derslerinde uygulayacakları öğretim stratejileri ise öğrenci öğrenimine ilişkin beklentiler, sınıf organizasyonu, ders tasarımı, öğrenim süresi, katılımı maksimuma çıkartmak, öğretim stilleri (doğrudan ve dolaylı öğretim stilleri), öğretmenlik tutkusu, başarı oranı, öğretmen geribildirimi ve teknoloji kullanımına yönelik stratejilerdir (SHAPE America, 2009).

Türkiye’ de Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programında öğrencilerin hedeflenen öğrenme çıktılarına ulaşmaları için öğretmenlere derslerinde kullanmaları tavsiye edilen öğretim modelleri doğrudan, bireyselleştirilmiş, spor eğitimi, iş birliğine dayanan, akran, taktik oyun, araştırma, kişisel ve sosyal sorumluluk modelleridir. Öğretim stratejileri, sunuş, buluş, araştırma/inceleme vb. stratejilerdir. Öğretim yöntemleri/stiller ise komut, eşli çalışma, alıştırma, yönlendirilmiş buluş, katılım, problem çözme, öğrencinin başlatması, öğrencinin tasarımı, kendini denetleme, kendi kendine öğrenmedir. Ayrıca uygulamalarında öğretmenlere program hedeflerine ulaşmaları için öncelikle öğrenen merkezli olan spor eğitimi, taktik oyun, kişisel ve sosyal sorumluluk modellerinin kullanımı ve öğrenen merkezli öğretim yaklaşımlarından yararlanmaları önerilmektedir (MEB, 2018-a/b).

1.4.Ölçme-Değerlendirme

Değerlendirme, öğrencilerin başarısı hakkında bulgu toplamak ve bu bulgulara dayanarak öğrencinin gelişimi hakkında çıkarımlarda bulunmaktır (SHAPE America, 2023-a). ABD’de beden eğitimi öğretmenlerinden, öğrenmeyi güçlendirmek için öğrencilerinin başarısını belgelemeleri beklenmektedir (Kirk 2010, akt. Ressler vd. 2016). Öğrenci değerlendirmesi, beden eğitimi öğretim programında tanımlanan öğrenme hedefleriyle doğrudan ilişkili olup, standartlar tabanlı öğrenme için hesap verebilirlik sağlamaktadır. Beden eğitimi öğretmeni, öğrenci gelişimini öğrencilere ve velilere raporlamak ve iletmek için okul bölgesi ve okul protokollerini izlemektedir (SHAPE America, 2023-a). Standartlara dayalı gelişimin özünde, tüm öğrenciler için mevcut Ulusal Standartlar ve K-12 Beden Eğitimi Öğrenme Çıktılarını yansıtan açık, ölçülebilir standartların geliştirilmesi yer almaktadır. Öğrencilerin ilerlemesini

ölçmenin en iyi yolu, kriter referanslı performans standartlarını kullanmaktır. Ön değerlendirmeler, ön testler, öğretmen gözlemleri ve/veya önceki yıla ait değerlendirme verilerinin gözden geçirilmesini içermektedir. Çalışma yapıları, sınavlar gibi süreç değerlendirmeleri ise öğretmenlerin öğretim sırasında öğrenci ilerlemesini izlemesini ve öğretimi uyarlamasına olanak tanımaktadır. Yazılı testler, beceri testleri, kondisyon planları, aktivite günlükleri ve kazanım değerlendirmeleri ise öğretmenlerin ünite sonunda öğrencilerin başarı düzeyini belirlemelerine ve her öğrencinin kaydettiği ilerlemenin kapsamlı bir özeti sunmalarını sağlamaktadır. Beden eğitimi dersinde her türlü değerlendirme yöntemi uygulan olup, kontrol listeleri, derecelendirme ölçekleri, rubrikler bazı ölçme araçlarındandır (AAHPERD, 2014: 89-91).

SHAPE America öğrencileri değerlendirmek için beş farklı kaynak sunmaktadır. Bu kaynaklar: 1) Okullarda beden kitle indeksi ölçümleri (Body mass index-BMI): BMI, ağırlığın boyun karesine oranıdır. 2) Beden eğitimi metrikleri (PE Metrics): Belirlenmiş standartlara dayalı, bilişsel ve motor beceri değerlendirmeleridir. 3.) Fitness ve ders saati gözlem sistemi (SOFIT): Beden eğitiminde öğrencilerin fiziksel değişkenlerini değerlendirmek için tasarlanmış gözlem aracıdır. 4) Ders/öğretim uygulama yönergeleri, K-12: İlkokul, ortaokul ve lise beden eğitimi derslerinde gelişimsel bakımdan uygun uygulamaları içerir. 5) Fitness değerlendirme uygulamaları durum raporu: Ulusal kondisyon testi (FitnessGram test bataryası), ayrıca engeli bulunan öğrenciler için Brockport Fitness Testi ve vücut kompozisyonunu taramak için popüler bir araç olan vücut kitle indeksi (BMI) ölçümlerini içerir (SHAPE America, 2023-a).

Türkiye’de öğretim programları, öğretmenlere ölçme araç ve yöntemlerinin kullanımında sınır çizmek yerine rehberlik yapmaktadır. Öğretmenler tercih ettikleri ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uymalıdır. Ölçme ve değerlendirme eğitim süreci boyunca yapılmakta olup ölçme sonuçları süreçte birlikte bütünlük içinde ele alınmaktadır ve çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğrencilerin ve öğretmenlerin aktif katılımıyla gerçekleştirilmektedir (MEB, 2018-b). Ölçme ve değerlendirmeye konu olan değer, tutum, ilgi ve başarı gibi özelliklerin süreç içindeki değişimlerini dikkate alan ölçümler uygulamak önemlidir (MEB, 2018-c). Öğrencilerin bireysel farklılıklarından dolayı bütün öğrencileri kapsayan, genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yöntemi kullanılmamaktadır (MEB, 2018-a).

Türkiye’de Beden eğitimi ve Spor dersi için tavsiye edilen ölçme araçları ve teknikleri ise şöyledir: 1) Çalışma yaprağı. 2. Performansa dayalı değerlendirme. 3. Kavram haritaları. 4) Biçimlendirici değerlendirme amaçlı kullanılabilen hızlı teknikler. 5) Dereceli puanlama anahtarı (rubrik). 6) Gözlem formu. 7) Ürün dosyası (portfolyo). 8) Kontrol listesi. 9) Öz, akran ve grup değerlendirme. 10) Tutum ölçekleri. 11) Fiziksel uygunluk testleri. 12) Beceri testleridir (MEB, 2020).

Tema 2. ABD ve Türkiye’deki Okullarda Beden Eğitimi Dersi Öğretim Süreleri

Bu tema ABD ve Türkiye’deki okullarda beden eğitimi dersleri öğretim sürelerine ilişkin karşılaştırmalı bilgiler içermekte olup, Tablo 2’deki bulgular ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2: Beden Eğitimi Dersi Öğretim Süresi

ABD	Türkiye
-----	---------

İlkokul	SHAPE America tarafından önerilen süre ilkököl öğrencileri için haftada 150 dk (30 dk/gün), ancak eyaletlere göre değişmektedir.	Beden eğitimi ve oyun dersi (zorunlu): 1,2 ve 3. sınıflarda haftalık 5 ders saati; 4.sınıflarda ise haftalık 2 ders saati (40+40 dk.) Oyun ve oyun etkinlikleri dersi (seçmeli): 4. sınıflar hariç haftada 2 ders saati (40+40 dk.)
Ortaokul	SHAPE America tarafından önerilen süre ortaokul öğrencileri için ise 225 dk. (45 dk./gün), ancak eyaletlere göre değişmektedir	-Beden eğitimi ve spor dersi (zorunlu): 5-6-7-8. Sınıflarda haftalık 2 ders saati (40+40 dk.) -Spor ve fiziki etkinlikler dersi (seçmeli): 5-6-7-8. sınıflarda haftalık 2 ders saati (40+40 dk.)
Liseler	SHAPE America tarafından önerilen süre ortaokul öğrencileri için ise 225 dakika (45 dakika/gün), ancak eyaletlere göre değişmektedir	-Anadolu Liselerinde (zorunlu): 9-10-11-12. Sınıflarda haftalık 2 ders saati (40+40 dk.) -Spor eğitimi dersi (seçmeli): 9-10-11-12. Sınıflarda haftalık 2 ders saati (40+40 dk.) -Anadolu imam hatip lisesi, güzel sanatlar lisesi, spor liselerinde haftalık beden eğitimi ders saatleri farklılık göstermektedir

SHAPE America, eğitim öğretim yılı boyunca ilkököl öğrencileri için haftada 150 dakika (30 dakika/gün), ortaokul ve lise öğrencileri için ise 225 dakika (45 dakika/gün) beden eğitimi dersi olmasını önermektedir (Ballard, vd. 2005; Porter vd., 2021). ABD Eğitim Bakanlığı Ulusal Eğitim İstatistiklerine göre ilkökullarda beden eğitimi derslerinin haftadaki gün sayısını ve ders başına düşen dakika sayısı şöyledir:

Hemen hemen tüm devlet ilkökullarında (% 99), ilkököl sınıflarında (1-6. sınıflar) beden eğitimi dersi programda yer almaktadır. Okulların % 11-14'ü haftada 3- 4 gün, % 28-33' ü haftada 2 gün, % 22'si ise haftada 1 gün, % 14-16'sı ise haftalara göre değişmektedir. Beden eğitimi dersi haftalara göre değişen okullarda diğer derslerle dönüşümlü olarak örneğin bir hafta iki defa ve sonraki hafta ise bir defa programlanmaktadır. Devlet ilköğretim okulları, ilkököl sınıflarında haftada ortalama 2,4-2,6 gün beden eğitimi dersi mevcuttur. Beden eğitimi derslerinin 30 dakika veya daha az olduğu okulların yüzdesi 1. sınıf için % 43'ten, 5. ve 6. sınıflar için % 34'e kadar değişmektedir. Beden eğitimi derslerinin 40 dakikadan fazla olduğu okulların yüzdesi 1.- 6. sınıf için % 31- % 40'a kadar değişmektedir. Haftalık ortalama ders süresi 85,4 dk. İle 98 dk. arasında değişmektedir (Parsad ve Lewis, 2006).

ABD' de araştırmalara göre, eyalet yasaları gereği Hawaii dışındaki tüm eyaletlerde ilkököl, ortaokul ve lise düzeyinde, Oklahoma dışındaki tüm eyaletlerde ise ortaokul ve lise düzeyinde beden eğitimi dersi zorunlu derstir. Beden eğitimi ders süresi, eyaletler arasında ve okul kademeleri arasında farklılıklar göstermektedir ve okulların çoğunda (%95,65) zorunludur. Okulların %26,53'ünde tüm öğrenciler her gün beden eğitimi derslerine katılımın sağlamak zorunda iken, % 29,23'ünde ise bazı öğrencilerinin derse her gün katılımı zorunludur. Eyalet kanunlarına göre, okulların %31,66' sında ilkökullar için haftada en az 90 dk., ortaokul ve liseler için haftada en az 150 dk. beden eğitimi dersi zorunludur. Ayrıca okulların %16, 70' inde beden eğitimi dersine günlük katılım zorunludur. Bazı eyaletler ilkököl, ortaokul ve lise düzeylerinde ulusal olarak tavsiye edilen beden eğitimi ders süresini yerine getirmektedir (Porter, vd. 2021).

Türkiye’deki okullarda haftalık ders çizelgesinde, 1.2.3. sınıflarda haftada 5 ders saati (40 dk/gün), 4. sınıflarda haftada 2 ders saati beden eğitimi ve oyun dersi (40 dk.+ 40 dk.), ortaokul öğrencileri ve lise öğrencileri için ise haftada 2 ders saati (40 dk.+ 40 dk.) beden eğitimi ve spor dersi olması zorunludur. Zorunlu derslerin yanı sıra seçmeli ders olarak ilkokullarda öğrenciler oyun ve oyun etkinlikleri dersini, 4. sınıflar hariç haftada 2 ders saati 2 defa, ortaokullarda öğrenciler spor ve fiziki etkinlikler dersini haftada 2 ders saati 4 defa, liselerde ise öğrenciler spor eğitimi dersini haftada 1/2/3 ders saati 3 defa seçebilmektedir (MEB-TTKB, 2023-a/b).

Tema 3. ABD ve Türkiye’deki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Uzmanlık ve Yetkinlikleri

Bu tema ABD ve Türkiye’deki beden eğitimi dersi öğretmenlerinin uzmanlık ve yetkinlikleri ile ilgili karşılaştırmalı bilgiler içermekte olup, Tablo 3’deki bulgular ortaya çıkmaktadır.

Tablo 3: Beden Eğitimi Dersi Öğretmenlerinin Uzmanlık ve Yetkinlikleri

	ABD	Türkiye
Uzmanlık	K-12 (anaokulu-12. sınıf) beden eğitimi öğretmeni	Ana okul ve ilkokul: Sınıf Öğretmeni İlkokul, ortaokul ve liseler: Beden eğitimi öğretmeni
Yetkinlik	Lisans derecesi	Lisans derecesi

ABD’de beden eğitimi dersleri, beden eğitimi dersini öğretmek için onaylanmış eyalet lisanslı veya eyalet sertifikalı öğretmenler tarafından öğretilmektedir (SHAPE America, 2023-b). Beden eğitimi öğretmenleri, anaokulundan 12. sınıfa kadar engeli olan çocukları da kapsayacak şekilde temel motor becerilerin, oyunların ve yaşam boyu fitness aktivitelerinin, fiziksel aktivitelere katılımı ile ilgili sosyal ve kişisel becerilerin, kavranması ve uygulanmasını geliştirmekten sorumludur (SHAPE America, 2023-c). Ayrıca uyarlanmış beden eğitimi alanında ek eğitim almış beden eğitimciler, engelli öğrencilerin Engelli Bireyler Eğitimi İyileştirme Yasası (IDEIA, 2004) tarafından zorunlu kılınan beden eğitimi ders faaliyetlerini almasını sağlamaktan sorumludur (SHAPE America, 2023-c). Devlet okullarında çalışmayı planlayan öğretmenler, öğretmenlik yaptıkları eyalette lisanslı veya sertifikalı olmalıdır. Lisans derecesi ve yazılı devlet sertifikasyon öğretmenlik sınavlarında asgari başarı derecesi gereklidir. Özel okulların veya dini eğitim veren okulların öğretmenlik sertifikası gereksinimleri farklılık göstermektedir. Her eyaletin gereklilikleri farklıdır (SHAPE America, 2023-c). Hemen hemen tüm öğretmenler, yerel olarak akredite edilmiş bir kolej veya üniversiteden minimum lisans derecesine sahip olmalıdır. ABD’deki hem ulusal standartlar hem de eyalet standartları, beden eğitimi uzmanlarını geçerli beden eğitimi programlarına yönlendirmektedir (Kirk 2010, akt. Ressler vd., 2016). Bazı okullar, öğrencilerine sağlıklı yaşama bütünsel bir yaklaşımı vurgulayan bir sağlıklı yaşam müfredatı sunar. Beden eğitimi öğretmeni olarak bu programlar kapsamında ders vermek için beden eğitimi lisans eğitimine ek olarak sağlık derslerini tamamlaması veya sağlık lisansı alması gerekmektedir. Bazı kolej ve üniversitelerde beden eğitimi öğretmeni adayları olan bir öğrenci aynı zamanda uyarlanmış beden eğitimi, açık hava eğitimi ve/veya geriatri gibi belirli bir uzmanlık alanına da odaklanabilmektedir (SHAPE America, 2023-c).

Türkiye’de MEB Telim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı öğretmenlik alanları, atama ve ders okutma esaslarına göre beden eğitimi öğretmeni olarak atanmak için yükseköğretim

programı/fakültelerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, Sağlık Bilimleri Fakültesi Spor Bilimleri bölümlerinin herhangi birinden mezun olmak zorunludur. Ortaokul ve liselerde beden eğitimi dersleri, beden eğitimi öğretmenleri tarafından öğretilmektedir. Ayrıca sağlık bilgisi ve trafik kültürü, halk oyunları, spor liselerinin spor alanı ile ilgili dersleri, beden eğitimi ve sporla ilgili diğer dersler, spor ve fiziki etkinlikler, oyun ve fiziki etkinlikler dersleri de beden eğitimi öğretmenleri tarafından öğretilmektedir (MEB-TTKB, 2023-c). İlkokullarda ise beden eğitimi ve oyun, oyun ve oyun etkinlikleri derslerini devlet okullarında sınıf öğretmenleri, özel okullarda beden eğitimi öğretmenlerince öğretilmektedir.

Tema 4. ABD ve Türkiye’deki Okullarda Ders Dışı Fiziksel Aktiviteler

Bu tema ABD ve Türkiye’deki okullarda ders dışı fiziksel aktivitelerle ilgili karşılaştırmalı bilgiler içermekte olup, Tablo 4’deki bulgular ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4: Ders Dışı Fiziksel Aktiviteler

	ABD	Türkiye
Ders dışı eğitim çalışmaları	Okul destekli farklı branşlarda ders dışı etkinlikler	Okullarda farklı branşlarda ders dışı eğitim çalışmaları
Okul içi turnuvalar	Farklı spor branşlarında okul içi yarışmalar	Farklı spor branşlarında sınıflar arası spor yarışmaları
Okullar arası yarışmalar	Farklı spor branşlarında okullar arası yarışmalar	Farklı spor branşlarında okullar arası spor yarışmaları

ABD’de okul destekli çeşitli ders dışı etkinlik alanları, akademik kulüpler, spor dalları, amigo ve yürüyüş takımı, hobi kulüpleri (fotoğrafçılık, satranç vb.), müzik (bando, orkestra, koro), meslek kulüpleridir (zanaat, çiftçilik vb.). Spor bağlamında ders dışı etkinlikler, herhangi bir spor branşında okul içi yarışma ve okullar arası yarışmalardır (U.S. Department of Education, 2009). Çocuklar ve ergenler için toplum tabanlı kulüp sporunu vurgulayan birçok ülkenin aksine, ABD’de ortaöğretim düzeyinde okullar arası spor son derece rekabetçidir ve spor aktivitelerinde profesyonel seviyelere giden yol, lisede ve sonrasında üniversite düzeyinde başarılı olmakla başlamaktadır (Amis et al. 2012, akt. Ressler, vd., 2016).

Türkiye’de okullarda ders dışı eğitim çalışmalarına dair esaslar Milli Eğitim Bakanlığı’ nın (MEB) 2010/49 nolu genelge ile belirlenmiştir. Bu genelgeye göre ders dışı eğitim çalışmaları kapsamında yürütülecek etkinlik alanları şöyledir: 1) *İzcilik* 2) *Beden eğitimi ve spor çalışmaları*: Etkinlik alanları, futbol, basketbol, hentbol, voleybol, atletizm, güreş, badminton, kros, judo, karate, taekwondo, tenis-masa tenisi, jimnastik, yüzme, satranç, boks, eskrim, kayak, oryantring branşlarıdır. 3) *Halk oyunları* 4) *Güzel sanatlar*: Etkinlik alanları, plastik sanatlar, dramatik sanatlar, havacılık vb. 5) *Bilim olimpiyatları ve proje çalışmaları* (MEB, 2010).

MEB Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler yönetmeliğine göre okullarda bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda sosyal etkinlik çalışmaları yapılmaktadır. Ulusal düzeyde bilimsel, sanatsal, sportif ve benzeri yarışmalar, Bakanlık ile kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları arasında düzenlenmiş olan protokollere uygun veya Bakanlıkça verilen izne bağlı olarak gerçekleştirilmektedir (MEB, 2019). Bu kapsamda okullar arası spor yarışmaları düzenlenmektedir. GSB Okul Sporları Daire Başkanlığı tarafından “tüm öğrencileri kucaklayacak şekilde geliştirmek, planlamak, organize etmek;

sporu tabana yayarak sporcu alt yapısını oluşturmak, okullarda spor kültürünü ve olimpizm ruhunu yaygınlaştırmak; uluslararası okul sporları yarışmalarında ülkemizi başarılı ve nitelikli şekilde temsil etmek” (GSB, 2023) amacıyla okullar arası spor yarışmaları düzenlenmektedir. Ayrıca okullarda sınıflar arası spor yarışmaları da düzenlenmektedir.

Tema 5. ABD ve Türkiye’deki Okullarda Beden Eğitimi Derslerine Yönelik Projeler

Bu tema ABD ve Türkiye’deki okullarda beden eğitimi derslerine yönelik projelerle ilgili karşılaştırmalı bilgiler içermekte olup, Tablo 5’deki bulgular ortaya çıkmaktadır.

Tablo 5: Beden Eğitimi Derslerine Yönelik Projeler

	ABD	Türkiye
Projeler	<ul style="list-style-type: none"> -Mavi Kurdele (Blue Ribbon) projesi -Fitnessgram/Brockport Fitness Testi -BMI ölçümleri	<ul style="list-style-type: none"> -Sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk kartesi -Okulumda Sağlıklı Besleniyorum Programı -Fiziksel aktivite projesi

ABD’de bazı eyaletlerde, anaokulu-12. sınıflara yönelik, öğrencilerin ve ailelerinin yaşam boyu fitness için bireysel hedefler geliştirmelerine yardımcı olan FitnessGram isimli yıllık bir fitness değerlendirmesi uygulaması yapılmaktadır. Öğrencilerin fitness değerlendirmeleri beden eğitimi derslerinde yapılmaktadır (NYC Public Schools, 2023). Engeli bulunan öğrenciler için Brockport Fitness Testi yapılmaktadır. Ayrıca beden eğitimi derslerinde öğrencilerin vücut kompozisyonunu ölçmek için vücut kitle indeksi (BMI) ölçümleri yapılmaktadır (SHAPE America, 2023-a).

ABD Eğitim Bakanlığı’ nın Ulusal Mavi Kurdele Okulları Programı (National Blue Ribbon Schools Program) kapsamında Lincoln İlköğretim Okulu Ulusal Mavi Kurdele Okulu ödülünü almıştır. Lincoln İlköğretim Okulu beden eğitimi ve spor, fitness ve beslenme konularına önem vermektedir. Öğrenciler okulda el-göz koordinasyonu, konsantrasyon ve güç geliştirme odaklı beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktadır. Alınan hibe aracılığıyla da beslenme ve fitness müfredatı ve aktiviteleri uygulanmaktadır (U.S. Department of Education, 2023).

Türkiye’de Sağlık Bakanlığı tarafından “Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı” yürütülmektedir. Programın amacı, toplumun obezite ile mücadele konusunda bilgi düzeyini artırmak, düzenli fiziksel aktivite ve yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı kazanmasını teşvik etmektir. “Okullarda Obezite ile Mücadele, Yeterli ve Dengeli Beslenme ve Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığının Kazandırılması” başlığı altında programın hedeflerinden birisi de çocuklara fiziksel aktivite alışkanlığının kazandırılmasıdır. Sağlık Bakanlığı’nın Ulusal Fiziksel Aktivite Rehberi’nde yer alan öneriler kapsamında ve MEB ile Sağlık Bakanlığı işbirliğinde öğrencilerde Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktivite farkındalığını teşvik etmek ve artırmak amacıyla bilim kurulu kararı ile “Sağlıkla İlgili Fiziksel Uygunluk Kartesi” geliştirilmiştir. Eğitim ve öğretim yılı başında ve sonunda (15 Eylül- 15 Ekim ve 15 Nisan-15 Mayıs), öğrencilere yılda 2 kez Sağlıkla İlgili Fiziksel Uygunluk Kartesi verilmektedir. Uygulamanın ölçümleri beden eğitimi derslerinde yapılmaktadır. Beden eğitimi derslerinde öğrencilerin mekik, şınav, otur-uzan esneklik ölçümü, vücut ağırlığı ve boy uzunluğu ölçümü değerlendirilmektedir (MEB, 2017). Ayrıca sağlıklı beslenme alışkanlığının geliştirilmesi ve fiziksel aktiviteleri teşvik etmek amacıyla

“Okulumda Sağlıklı Besleniyorum Programı” kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Temel eğitim kurumlarında öğrencilere güne dinç, neşeli, zinde başlamaları ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmeleri için imkân dâhilinde sınıflara geçilmeden önce kültürel hareketleri yaptırılmaktadır (MEB, 2023-b).

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak, ABD ve Türkiye eğitim sistemlerinin yapısı farklıdır ve yapısal farklılıklar beden eğitimi derslerine de yansımaktadır. ABD’de beden eğitimi dersleri eyaletlere göre değişiklikler göstermektedir ve büyük ölçüde yerel, eyalet politikaları tarafından yönlendirilmektedir. Türkiye’de beden eğitimi dersleri standart yapıda olup bölgelere göre değişiklik göstermemektedir, yönlendirme, kontrol ve denetimi MEB tarafından yapılmaktadır.

Beden eğitimi dersi öğretim programı amaçları incelendiğinde her iki ülkenin de ulusal amaçlarında benzerlikler olduğu görülmektedir. Her iki ülkede de beden eğitimi dersleri aracılığıyla fiziksel okuryazarlığın yanı sıra öğrencilerin psikomotor, bilişsel, duyuşsal ve sosyal alanlarda da gelişimlerine katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Her iki ülkenin öğretim programı içeriği incelendiğinde ise program içerikleri benzer bir şekilde artan yetkinlikle, öğrencilerin yaş ve gelişim seviyelerine uygun psikomotor, bilişsel, duyuşsal ve sosyal alanlarda gelişimleri ve fiziksel okuryazarlığın gelişimi ile ilişkilidir. ABD’de öğrencilerin beden eğitimi derslerinde 5 standart ve her kademedeki artan yetkinlikle öğrenme çıktılarını ulaşmaları beklenmektedir. Türkiye’de öğrencilerin her kademedeki programın amaçları doğrultusunda, artan yetkinlikte ilkokullarda 8, ortaokullarda 8, liselerde 12 öğrenme çıktısına ulaşmaları hedeflenmektedir. Öğretim süreçleri incelendiğinde her iki ülkede beden eğitimi öğretmenlerine derslerinde kullanmaları için tavsiye edilen öğretim modelleri, kişisel ve sosyal sorumluluk eğitimi, spor eğitimi, oyun tabanlı modellerdir. Öğretim stratejilerinde her iki ülkede öğrenci katılımı önemli öğretim stratejilerinden olup, doğrudan ve dolaylı öğretim stillerine, daha çok öğrenci merkezli model ve stratejilere yer verilmesi tavsiye edilmektedir. Farklı olarak ise ABD’de beceri temaları, macera eğitimi, eklettik gibi öğretim modelleri, Türkiye’de doğrudan öğretim modeli, akran, araştırma gibi öğretim modelleri beden eğitimi öğretmenlerine derslerinde kullanmaları için tavsiye edilen modellerdir. Her iki ülkede de tavsiye edilen ölçme-değerlendirme yöntemleri incelendiğinde test ölçümleri, kontrol listeleri, rubrikler, beceri testleri, portfolyo ve kazanım değerlendirmeleri gibi ortak ölçme araçlarının olduğu görülmektedir. Ortak ölçme araçlarının yanı sıra ABD’de SOFIT, FitnessGram test bataryası, Brockport Fitness Testi, Türkiye’de kavram haritaları, hızlı teknikler, öz, akran ve grup değerlendirme, fiziksel uygunluk testleri, FEK’lerin “Öğrenme Anahtarı” ve “Değerlendirme ve İyileştirme” bölümleri gibi farklı ölçme araçlarının da olduğu görülmektedir.

Beden eğitimi dersi için okullarda ayrılan öğretim süreleri incelendiğinde ABD’de eyaletlere göre farklılıklar göstermekle birlikte, tavsiye edilen beden eğitimi dersi öğretim süresi ilkokul öğrencileri için haftada 150 dk, ortaokul ve lise öğrencileri için ise 225 dk. olduğu görülmektedir. Türkiye’deki okullarda haftalık ders çizelgesinde beden eğitimi dersleri, ilkokul öğrencileri için 1.2.3. sınıflarda haftada 5 ders saati, 4. sınıf öğrencileri, ortaokul öğrencileri ve lise öğrencileri için ise haftada 2 ders saati zorunludur. Ayrıca seçmeli ders olarak da seçilebilmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin yetkinlik kriterleri ve uzmanlık kriterleri iki ülkede de farklıdır. ABD’de beden eğitimi dersleri onaylanmış öğretmenlik yaptıkları eyalette, eyalet

lisanslı veya eyalet sertifikalı bir beden eğitimi öğretmeni tarafından öğretilmektedir. Yetkinlik için lisans derecesi ve yazılı devlet sertifikasyon öğretmenlik sınavlarında asgari başarı derecesi gereklidir. Türkiye’ de beden eğitimi öğretmenliği için yetkinlik kriteri olarak yükseköğretim programı/fakültelerinin Spor Bilimleri Eğitimi veren bölümlerin herhangi birinden mezun olmak zorunludur. Beden eğitimi derslerini öğreten öğretmenlerin uzmanlıkları incelendiğinde beden eğitimi dersleri ABD’de anaokulundan 12. sınıfa kadar beden eğitimi öğretmenleri tarafından öğretilmektedir. Türkiye’ de ortaokul ve liselerde beden eğitimi ve spor, seçmeli spor ve fiziki etkinlikler ve seçmeli spor eğitimi dersleri beden eğitimi öğretmenleri tarafından öğretilmektedir.

Ders dışı fiziksel aktivitelere ilişkin faaliyetler incelendiğinde her iki ülkede de spor bağlamında ders dışı aktiviteler yapıldığı görülmekle birlikte yarışma düzeyinde farklılıklar olduğu görülmektedir. ABD’de spor bağlamında rekabetçi düzeyde farklı spor branşlarında okul içi spor yarışmaları ve okullar arası spor yarışmaları düzenlenmektedir. Türkiye’ de farklı olarak okullar arası spor yarışmalarında çocuklar ve gençler için sporu tabana yaymak, toplum tabanlı spor vurgulanmaktadır. Okullarda ayrıca sınıflar arası spor yarışmaları da düzenlenmektedir.

Okullarda beden eğitimi derslerinde yürütülen projeler incelendiğinde her iki ülkede farklı projeler yapıldığı görülmektedir. ABD’de eyaletler farklı program ve projeler uygulamaktadır. Brockport Fitness Testi, FitnessGram, BMI ölçümleri, National Blue Ribbon Schools Program bu program ve projelerden bazılarıdır. Türkiye’ de ise öğrencilerde Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktivite farkındalığını arttırmak ve teşvik etmek amacıyla “Sağlıkla İlgili Fiziksel Uygunluk Karnesi” ölçümleri ve imkanlar dahilinde ilk dersten önce kültürel fizik hareketleri yapılmaktadır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında beden eğitimi derslerine ve gelecekteki araştırmalara yönelik şu öneriler getirilebilir:

Obezite, yetersiz beslenme ve fiziksel hareketsizliği önlemek ve kontrol etmekte okul çağındaki öğrencileri hedef alan müdahaleler için temel ortam olarak okullara odaklanılmalıdır ve okullarda önleyici programlar, projeler beden eğitimi derslerinde uygulanmalıdır.

Beden eğitimi dersi öğretim programında fiziksel aktivite ve sağlıklı ve dengeli beslenmenin uygulanabilirliği ile ilgili tüm öğrencileri kapsayacak çalışmalar artırılmalıdır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, öğrencilerde fiziksel okuryazarlık ve sağlık okuryazarlığı bilincini geliştirmeye yönelik öğretim modelleri, stilleri ve stratejilerine yer vermeleri önemlidir.

Beden eğitimi derslerinde uygulamalı etkinlikler çoğunlukta olduğu için okulların sınıf mevcudu, beden eğitimi ders saatleri, tesis, donanım ve ders araç gereçleri açısından uygun ve yeterli hale getirilmesi, tüm öğrencilerin eşit imkanlara sahip olması önem arz etmektedir.

Öğrencilerin sınav kaygısı yaşamalarından dolayı fiziksel aktivite/egzersiz/sporun bir yaşam biçimi haline dönüştürülmesinde uygulamada yaşanan sorunlara çözümler üretilmelidir. Gelecekteki yapılacak araştırmalar ile farklı ülkelerde uygulanan iyi örnekler tespit edilebilir. Ayrıca beden eğitimi derslerinde uygulanacak obeziteyi ve yetersiz fiziksel aktiviteyi önleyici bir müdahale programı geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- AAHPERD, (2014). *National standards & grade-level outcomes for K-12 physical education*, Champaign, IL: Human Kinetics, 125.
- Bailey, R. (2006). Physical education and sport in schools: A review of benefits and outcomes, *Journal of School Health*, 76 (8).
- Bailey, R., Armour, K., Kirk, D., Jess, M., Pickup, I., Sandford, R., BERA Physical Education and Sport Pedagogy Special Interest Group (2009): The educational benefits claimed for physical education and school sport: an academic review, *Research Papers in Education*, 24(1), 1-27
- Ballard K, Caldwell D, Dunn C, Hardison A, Newkirk, J, Sanderson M, Thaxton Vodicka S, Thomas C., Move More, (2005). *NC's recommended standards for physical activity in school*. North Carolina DHHS, NC Division of Public Health, Raleigh, NC
- Goldin, C. (1999). A brief history of education in the United States. *NBER Historical Paper*, 119.
- GSB, (2023). Gençlik ve Spor Bakanlığı Okul Sporları Daire Başkanlığı, <https://spor.gsb.gov.tr/okulsporportal/PortalIcerikGoruntule.aspx?ctg=menu&id=9> adresinden erişim sağlanmıştır.
- ICSSPE, (2012). *International benchmarks for physical education systems*, ICSSPE's International committee of sport pedagogy.
- MEB, (2010). *Ders dışı eğitim çalışmalarına dair esaslar*, <https://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.php?ara=1> adresinden erişim sağlanmıştır.
- MEB, (2017). *Beden eğitimi ve spor öğretmenleri için sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk karnesi uygulama rehberi*, Ankara, 27.
- MEB, (2018-a). *Beden Eğitimi ve Oyun Dersi öğretim programı*, <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=443> adresinden erişim sağlanmıştır.
- MEB, (2018-b). *Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi öğretim programı*, <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=324> adresinden erişim sağlanmıştır.
- MEB, (2018-c). *Ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi öğretim programı* <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=334> adresinden erişim sağlanmıştır.
- MEB, (2019). *Millî Eğitim Bakanlığı eğitim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği*, <https://ogm.meb.gov.tr/www/mill-egitim-bakanligi-egitim-kurumlari-sosyal-etkinlikler-yonetmeliği/icerik/810> adresinden erişim sağlanmıştır.
- MEB, (2020). *Okul ve sınıf tabanlı değerlendirmeye dayalı öğretmen kapasitesinin güçlendirilmesi beden eğitimi ve spor dersi öğretmen rehber kitapçığı*.
- MEB, (2023-a). *Öğretim programları*, <https://mufredat.meb.gov.tr/SSS.aspx> adresinden erişim sağlanmıştır.
- MEB, (2023-b). *2023-2024 Eğitim ve öğretim yılına ilişkin iş ve işlemler genelgesi*, <https://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/2180.pdf> adresinden erişim sağlanmıştır.

MEB-TTKB, (2023-a). *İlköğretim kurumları (İlkokul ve Ortaokul) haftalık ders çizelgesi*, https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_09/14104730_2023_43_Temel_Egitim_Ylkokul_Ortaokul.pdf adresinden erişim sağlanmıştır.

MEB-TTKB, (2023-b). *Ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgeleri*, https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_09/14104459_2023-37_Ortaogretim_Kurumlari.pdf adresinden erişim sağlanmıştır.

MEB-TTKB, (2023-c). *Öğretmenlik alanları, atama ve ders okutma esasları*, https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_02/15094317_9_cizelgeveesaslar.pdf adresinden erişim sağlanmıştır.

Metzler, M., Colquitt, G. (2021). *Instructional models for physical education*, Routledge, New York, Fourth Edition, 441.

NYC Public Schools, (2023). *NYC Fitnessgram*, <https://www.schools.nyc.gov/learning/subjects/physical-education> adresinden erişim sağlanmıştır.

OECD, (2019). *OECD Future of Education 2030 Making physical education dynamic and inclusive for 2030*, International curriculum analysis.

Oh, J., Graber, K. C., (2016). *National curriculum for physical education in the United States*, Quest, DOI: 10.1080/00336297.2016.1218776

Parsad, B., Lewis, L. (2006). *Calories in, calories out: food and exercise in public elementary schools, 2005* (NCES 2006–057). U.S. Department of Education, Washington, DC: National Center for Education Statistics.

Porter, E., P., Lin, W., Leider, J., Turner, L., Perna, F., Chriqui, J.F. (2021). State laws matter when it comes to school provisions for structured PE and daily PE participation, *Translational Behavioral Medicine*, 11(2), 597–603. doi: 10.1093/tbm/ibaa013.

Ressler, J.D., Richards, K.A.R., Wright, P.M. (2016): The sociopolitics of sport, physical education, and school health in the United States, *International Journal of Sport Policy and Politics*, DOI: 10.1080/19406940.2016.1202305.

SHAPE America, (2009). *Appropriate instructional practice guidelines, K-12: A side-by-side comparison*, 26.

SHAPE America, (2023-a). *Student assessment in physical education*, <https://www.SHAPEamerica.org/MemberPortal/publications/resources/teachingtools/teachertoolbox/studentassessment.aspx> adresinden erişim sağlanmıştır.

SHAPE America, (2023-b). *Policy and environment in physical education*, <https://www.SHAPEamerica.org/MemberPortal/publications/resources/teachingtools/teachertoolbox/policyandenvironment.aspx> adresinden erişim sağlanmıştır.

SHAPE America, (2023-c). *How to become a physical education teacher?*, <https://www.SHAPEamerica.org/MemberPortal/career/fields/physical-education.aspx#:~:text=A%20bachelor's%20degree%20along%20with,before%20making%20any%20educational%20decisions> adresinden erişim sağlanmıştır.

SHAPE America (2023-d). *What is PE? SHAPE America essential components*, https://www.SHAPEamerica.org/publications/resources/teachingtools/teachertoolbox/What_Is_Physical_Education.aspx adresinden erişim sağlanmıştır.

SHAPE America. (2013). *Grade-level outcomes for K-12 physical education*. Reston, VA: Author, 45.

Siedentop, D., van der Mars, H (2022). *Introduction to physical education, fitness, and sport*, Ninth Edition, Champaign, IL: Human Kinetics, Inc., 526.

Tamer, K., Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*, Kozan Ofset, Ankara, 147.

U.S. Department of Education, (2009). *National center for education statistics, national education longitudinal study of 1988 (NELS:88/92), "Second follow-up, 1992"; and education longitudinal study of 2002 (ELS:2002/04), "First follow-up, 2004."*, https://nces.ed.gov/programs/digest/d13/tables/dt13_227.30.asp adresinden erişim sağlanmıştır.

U.S. Department of Education, (2023). *National blue ribbon schools program*, <https://www2.ed.gov/programs/nclbbrs/index.html> adresinden erişim sağlanmıştır.

WHO, (2018). *Global action plan on physical activity 2018–2030: More active people for a healthier world*. Geneva: World Health Organization; Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

WHO, (2022). *European regional obesity report*, Copenhagen: WHO regional office for Europe, Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, 11. Baskı, Ankara, 432.